

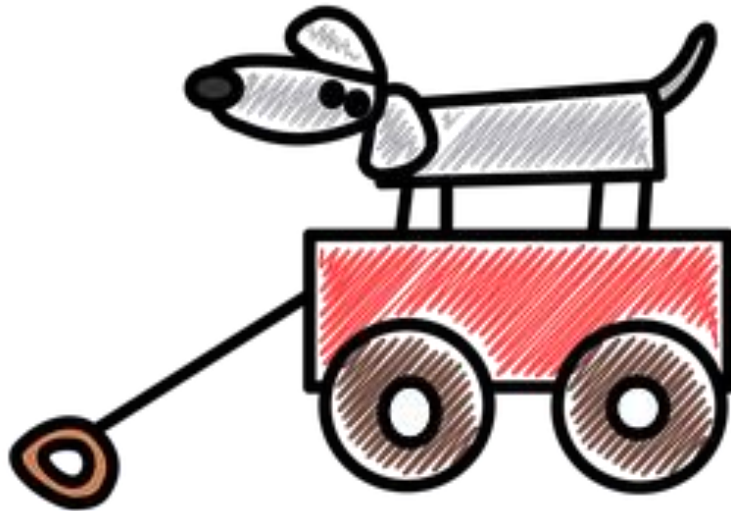
Luovien menetelmien opas

Varhaiskasvatuskäisen lapsen kanssa toimivalle aikuiselle

Esipuhe

Kädessäsi on kahden sosionomi opiskelijan laatima apuväline luovien menetelmien käyttöön lasten kanssa. Meille erilaiset luovat menetelmät kuten draama ja musiikki ovat sydäntä lähellä ja siksi halusimme tuottaa jotain sellaista mistä olisi apua muillekin. Luovien menetelmien tulisi olla kaikkien käytössä ja kaikilla lapsilla on oikeus toteuttaa ja ilmaista itseään luovilla menetelmillä. Lasten itseilmaisun esteenä ei pitä olla aikuisen kokemaa osaamattomuutta jostain luovasta menetelmästä. Siksi halusimme koota esimerkkejä luovien menetelmien kategorioista, että sinulla olisi mahdollisuus käyttää luovia menetelmiä mahdollisimman monipuolisesti. Olemme käyttäneet oppaassa kalenteria pohjana, sillä kalenterissa löytyy paljon inspiraatiota luoviin hetkiin. Katso siis kalenteria ja sen jälkeen opasta ja nappaa sieltä mieleisesi vinkki kuvataiteen, draaman, liikunnan, tanssin tai muusikin parissa.

Sisälylys

Esipuhe	2
Johdanto	4
Syksy	5
4.10 Maailman eläintenpäivä.....	5
4-10.10 Maailman avaruuden viikko	6
10.10 Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä.....	6
18.10 Satupäivä.....	7
Halloween/pyhäinmiestenpäivä.....	7
20.11 Kansainvälinen lastenpäivä	7
21.11 kansainvälinen television päivä	8
Isänpäivä marraskuun toinen sunnuntai	8
Talvi	9
Laskiainen	9
Karnevaali! Laskiaisen aikoihin	9
6.12 Itsenäisyyspäivä	9
8.12 Jean Sibeliuksen päivä, suomalaisen musiikin päivä.....	10
13.12 Lucian päivä.....	10
24.12 joulu.....	10
5.2 J. L. Runebergin päivä	11
11.2 Euroopan 112 päivä	11
14. 2 Ystävänpäivä	12
28.2 Kalevalanpäivä	12
Kevät.....	13
20.3 Onnellisuudenpäivä	13

22.3 maailman vesipäivä.....	13
27.3 Maailman teatteripäivä	14
6.4 Kansainvälinen urheilun ja kehityksen päivä.....	14
23.4 kansainvälinen Äiti Maan päivä (ja Kansainvälinen kirjan ja tekijänoikeuksien päivä)	15
27.4 Veteraanien päivä	15
1.5 Vappu.....	16
15.5 Perheiden päivä	16
18.5 Kansainvälinen Museo päivä	16
Äitienpäivä toukokuun toinen sunnuntai.....	17
Pääsiäinen.....	17
Huhtikuun kolmas lauantai Maailman sirkuspäivä	18
Kesä	19
1.6 Kansainvälinen vanhemmuuden päivä	19
Juhannus	19
Pride viikko. Juhannuksen jälkeinen viikko.....	20
5.6 maailman ympäristöpäivä	20
8.6 maailman merien päivä.....	21
6.7 Runon ja suven päivä, Eino Leinon päivä	21
30.7 Kansainvälinen ystävyyden päivä.....	22
Linkkejä ja paikkoja, johon kannattaa tutustua	23
Lapsen valmiudet luoviin menetelmiin	24
Vuosikalenteri malli	25

Johdanto

Oppaan ajatus syntyi meille opintojen aikana, kun kuulumme työpaikoilta, että varhaiskasvatuksessa luovien tuokioiden tekemisen ideointi koettiin välillä haastavaksi. Toinen tärkeä asia mihin kiinnitimme, huomiomme oli se, että monet luovat toiminnot, joita lasten kanssa tehtiin, varsinkin jos toiminta oli ryhmän kanssa, olivat valmiita ideoita, joita toteutettiin varsin tiukin raamein. Tässä oppaassa olemme pyrkineet välttämään tiukkoja raameja ja hyvin tarkkoja ohjeita muutamaa yksittäistä ehdotusta lukuun ottamatta, ja pyrimmekin antamaan sinulle, lukija, laajan kirjon teemoja vuoteen ja laajoja ideoita, jota voit käyttää lapsilähtöisen toiminnan suunnittelun pohjalla. Osan päivistä ideoiden perässä saattaa löytyä linkki, jonka takana on lisää ohjeita tai muuta minkä ajattelimme sinua auttava. Opas on tarkoitettu ryhmän tai yksittäisen lapsen toiminnan suunnittelun tueksi ja inspiraation lähteeksi, eikä anna sinulle valmiita vuoden toimintasuunnitelmaa, sillä missä olisi lapsilähtöisyys siinä?

Opas on suunnattu siis sinulle, aikuinen, joka kaipaat tukea ideoidessasi lapsille luovaa toimintaa. Kannustamme sinua suunnittelemaan itse lapsilähtöistä toimintaa, jossa huomioit lasten vahvuudet, kehittämisen kohteet ja mielenkiinnot sen sijaan, että etsisit valmiita ohjeita. Kun opit suunnittelemaan ja kehittämään luovia tuokioita itse, ilman valmiita ohjeita, on sinulla käytössäsi uskomaton, ehtymätön voimavara, jonka avulla voit tehdä mielekästä toimintaa mihin tahansa tilanteeseen juuri sinun lapsiryhmällesi. Kannustammekin sinua lukemaan oppaan, tai mitä tahansa luovientoimintojen ohjeita, muokkaamaan niitä tai

keksimään niiden pohjalta kokonaan uutta ja juuri teille mielekästä.

Oppaassa on erilaisia ideoita eri ikäisille, osa ohjeista toimii parhaiten pienempien kanssa, osa on suunnattu isommille mutta soveltamalla toiminta voidaan suunnata eri ikäisille. Lopusta löydät taulukon lapsen valmiuksista luoviin menetelmiin toiminnan suunnittelun tueksi. Olemme keränneet monia teemapäiviä, joiden ympärille sinun on mahdollista luoda itse sisältöä, valita mitä päiviä haluat hyödyntää tai käsitellä lasten kanssa tai jos yhtäkkiä tekemisen puute iskee, voi opasta käyttää tukena toiminnan ideoimiseen juuri teidän lapsillenne ja resursseille sopivaksi. Kaikilla ei ehkä ole mahdollisuutta toteuttaa kaikkia ideoita, mutta siksi olemme pyrkineet tarjoamaan teille paljon ehdotuksia. Oppaassamme ei ole kaikille kaikkea vaan jokaiselle jotakin, ja voit valita niistä juuri teille sopivat.

Hauskoja luovia hetkiä!

4.10 Maailman eläintenpäivä

Puhukaa yhdessä eläimistä, millaisia kaikki on, montako keksitte?

Kuvataide: Piirtää jokaisen lempi eläimet ja tehkää kuvista oma eläintarha tekemällä kuville, vaikka pahvista tai tikuista ikkunankarmit ja kiinnittämällä ne huoneen seinille. Sitten voidaan yhdessä kiertää huonetta ja käydä katsomassa eläimiä. Samalla voidaan puhua mitäs kyseiset eläimet syövät ja missä ne asuvat.

Vaihtoehtoisesti voidaan auttaa rauhoitettuja siilejä talvehtimisessa ja rakentaa Siilien talvipesiä. Yhdessä pesässä talvehtii yksi siili. Jos päätätte tehdä useamman pesän, tulee ne sijoittaa tarpeeksi kauas toisistaan, ettei tule riitaa. Pesä tulisi puhdistaa huti-toukokuun vaihteessa sekä heinä-elokuun vaihteessa. Lasten kanssa voitte maalata pesän mutavellillä, jolloin pesän tuoksu miellyttää siiliä.

Seinien leveyden ja korkeuden on oltava vähintään 40cm. Pesän sisään tulee laittaa tarpeeksi lehtiä ja muuta eristysmateriaalia. Muistathan tehdä pesään tuuletusraot. Ovi tehdään päätyseinän toiseen reunaan. Tehkää ovelle tunneli, joka on leveydeltään 15cm ja korkeudeltaan 10cm kokoinen putki tai tunneli.

Esimerkki ohje pesän rakentaminen

Välineet:

joko 12pkl 9x45cm lautta tai 4pkl 27x45cm (1,2 cm paksua) vesivaneria.

6 pkl 25 cm pitkää rimaa (2,5 cm x 2,5 cm)

50x50 cm 1,2 cm vesivaneria katoksi tai 6 pkl 9x50 cm lautta ja kattuhuopaa.

Lisäksi tarvitsette nauloja tai ruuveja ja vasara/ruuvinväännin sekä sahan ja pyörösaha tai muu ilmanvaihdon tekoon sopiva työkalu.

1. Seinät: 90 mm levyisestä laudasta sahaa 12 pkl 45 cm pituista lautta tai neljä 27 cm levyistä ja 45 cm pituista levyä vesivanerista. Sahaa neljä 25 cm pituista riman pätkää. Voitte aloittaa pesän kokoamisen naulaamalla tai ruuvaamalla kahden seinän reunoihin rimat.
2. Ilmanvaihto ja ovi: Sahaa pyörösahalla etuseinään reikä (halkaisija 10-15 cm) noin 15 cm korkeudelle alareunasta. Sahaa oviaukkoon seinä. Jos seinät ovat lautta, naulaa rimat vahvistamaan oviaukkoa.
3. Seinien kasa: kiinnitä kaksi puuttuvaa seinää kohdassa yksi työstettyihin seiniin
4. Katto: kiinnitä vesi-vanerista tai laudasta seinien päälle katto. Jos käytät lauttoja, kiinnitä kattuhuopa.
5. Tunneli: Tee vanerista, putkesta tai laudoista tunneli. Tämä pitää siilin turvassa ja lämpimänä. Kuvavellillä voidaan maalata pesän sisäpuoli, jotta sen tuoksu miellyttää siiliä.
6. Viimeistele: Vie rauhalliselle paikalle. Laita pohjalle ensin soraa, sitten multaa ja viimeiseksi sammalta. Jos haluatte,

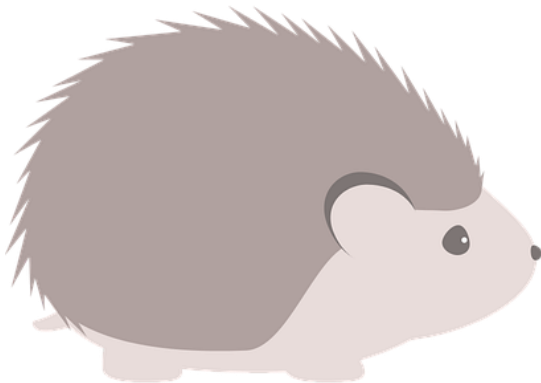
pesän voi maalata myös ulkopuolelta kuravellillä joko kokonaan tai vaikka kuvioita. Kun pesä on valmis, täytä se kattoon saakka kuivilla vaahteranlehdillä ja heinällä (El olkia, ei heinäsilppua). Jotta siili pysyy lämpimänä, voi kuusenoksia laittaa vielä pesän päälle. Pesän eteen siilille tulee jättää heinää ja vaahteranlehtiä, joilla siili voi täyttää pesää vielä lisää.

7.

Draama: Kultakutri ja kolme karhua, kolme pientä porsasta, saapasjalkakissa yms. Eläinaiheisia tarinoita löytyy paljon. Lukekaa satuja ja tehkää niistä näytelmä. Pukeutukaa eläimiksi ja näytelkää lasten lempieläimiä. Pohtikaa yhdessä, miten mikäkin eläin liikkuu, kokeilkaa.

Liikunta ja tanssi: Eläinaiheisia leikkejä! Miten erilaiset eläimet liikkuvat. Voitte tehdä, vaikka kuvakortteja tai ohjaaja kertoo millä eläintyyllillä mennään. (esim. sammakot= hyppyjä kyykyssä, rapu= rapukävely).

Musiikki: Eläin aiheisia lastenlauluja löytyy valtavasti. Voitte lasten kanssa yhdessä miettiä mitä kaikkia eläinlauluja keksitte ja laulaa niitä yhdessä, keksiä oman tai lasten suosikki eläimistä voi etsiä lastenlauluja.

4-10.10 Maailman avaruuden viikko

Kuvataide: Piirtäkää avaruutta, pahvilaatikkoon avaruuskuvaelma, paperimassasta yhdessä planeetat, tai vaikka avaruusaluksia. Tarvitset sanomalehtisuikaleita, liisteriä ja puhalletun ilmapallo. Puhalla ilmapallo täyteen ja laita sen päälle vuorotellen liisteriä ja sanomalehden palasia. Anna kuivua ja poksauta ilmapallo. Tilalle jää pallo, jonka voi maalata planeetaksi. Planeetat roikkumaan kattoon.

Draama: Avaruusroolileikki. Lukekaa avaruuskirjaa tms. keksikää omia avaruusseikkailuja ja lavastakaa omat seikkailuplaneetat ja tutkikaa niitä joko oman tarinan pohjalta tai aikuisen lukeman tarinan pohjalta. Tai jakautukaani pieniin ryhmiin ja ryhmät luo oman avaruusseikkailu esityksen, jossa tutkivat paikkaa ja esittävät muille.

Liikunta ja tanssi: Tehkää oma avaruus seikkailu/planeetta temppurata, jossa voi pomppia, kiivetä ja temppuilla. Huone voi avaruudessa olla hämärä ja kattoon voi laittaa jouluvaloja tms. tähdiksi.

Musiikki: Helmet on koonnut listan, josta löytyy avaruusluotaimen ääniä, elokuvamusiikkia, orkesterisarjoja ja äänitehosteita. Lista kannattaa tutustua ja etsiä teille sopivaa musiikkia tai äänimaisemaa. Myös netistä löytyy avaruusmusiikkia ja äänitehosteita. ([http://www.helmet.fi/fi-FI/Tapahtumat_ja_vinkit/Vinkit/Avaruusmusiikkia\(143997\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Tapahtumat_ja_vinkit/Vinkit/Avaruusmusiikkia(143997)))

10.10 Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä

Esimerkiksi Mauri Kunnas on tehnyt pienillekin sopivan seitsemän koiraveljestä, joka voidaan lukea yhdessä. Aikuinen voi myös itse

lyhentää seitsemästä veljeksestä lapsille sopivan tarinan ja lukea sitä heille. Kirjastosta löytyy sekä Kunnaksen että Kiven kirjoja.

Kuvataide: Piirtäkää suomalaisen kirjan tarinan kuvia. Tai seitsemän veljestä tarinan kuvia.

Draama: Lyhytnäytelmä seitsemästä veljeksestä. Valitkaa lempi kohtanne. Näytelmän voi tehdä myös toisesta suomalaisesta kirjasta. Miettikää yhdessä mikä teidän lastanne kiinnostaa ja etsikää suomalaista kirjallisuutta lasten kiinnostuksen mukaan.

Liikunta ja tanssi. Tehkää seitsemän veljestä tai muusta valitsemastanne suomalaisesta tarinasta saturata/jumppa. Tai voitte mennä lähimetsään ja etsikää teidän ”hiidenkivi” ja kiivetkää yhdessä sinne.

Musiikki: Seitsemän veljestä- romaanista löytyy lauluja kuten Laulu oravasta ja Seitsemän miehen voima. Tutustukaa teille sopiviin lauluihin ja kuunnelkaa ja laulakaa niitä.

18.10 Satupäivä

Kuvataide: Piirtäkää omat lastenkirjan kannet ja kuvittakaa omat lastenkirjat tai tehkää kuvia lastenkirjojen tapahtumista.

Draama: Lukekaa kirja, onko lapsilla suosikkeja? Näytelkää kohtauksia lasten lempikirjasta. Keksikää omia tarinoita, tehkää oma kirja tai jokaiselle omat kirjat, vaikka saduttamalla.

Liikunta ja tanssi: Satujumppaa, lukekaa satu ja tehkää sen mukainen seikkailurata

Musiikki: Voitte laulaa kirjoihin liittyviä lauluja tai keksiä niitä yhdessä.

Halloween/pyhäinmiestenpäivä

Kuvataide: Koristeita, lyhdyt pilttipurkista led kynttilälle (kurpitsa/kummitus) virkatkaa hämähäkin seittiä ja tehkää piipunrassista hämähäkkejä.

Draama: Naamiaiset tai pelottavia näytelmiä. Mitä lasta pelottaa? Voisiko lapsi esittäytyä pelkoon ja koittaa selittää sen. Jos lapsi pelkää esim. hämähäkkejä, niin lapsi pukeutuu hämähäkiksi.

Liikunta ja tanssi: Halloween tanssit. Zombi/mörköhippaa. Tehkää rata, jossa pitää mennä sokkona (ohjattuna) tai taskulampun kanssa.

Musiikki: Halloween juhliin musiikkia. Esim. Rölli- Kummitusten linna. Lasten iän mukaan kannattaa valita laulut niin, ettei ketään pelota. Halloween juhla voi olla myös esimerkiksi satu Disco tai naamiaiset ja musiikit voi valita teemaan sopivasti.

20.11 Kansainvälinen lastenpäivä

Kuvataide: Mitä lapsi haluaa tehdä? Ottakaa vaihtoehtoja esille, niin lapsen on helpompi päättää. Haluaako lapsi värittää tusseilla ja muovailta savea? Anna lapsen valita.

Draama: Haluavatko lapset esittää jotain vai katsoa videoita? Lapsen valinta. Järjestäkää lasten ehdotusten mukaan, vaikka leffailta. Poppareita, mehua ja lasten valitsema video.

Liikunta ja tanssi: Tykkäävätkö lapset pelata jalkapalloa, koripalloa tai vain juosta vapaana? Kysykää lapsilta ja tehkää sen mukaan. Voisitteko mennä, vaikka lähikentälle tutustumaan lajiin, jota ette ole ennen pelannut?

Musiikki: Levyraati. Lapset saavat tuoda lempimusiikkiaan. Onko samoja suosikkeja? Tuliko uusia suosikkeja? Lapset päättävät. Järjestäkää juhlat lapsille, jossa on lasten lempiherkkuja ja lasten valitsemaa musiikkia ja toimintaa.

21.11 kansainvälinen television päivä

Kuvataide: Kansainvälisenä television päivänä voidaan rakentaa yhdessä yksi iso televisio tai jos materiaalia on paljon, voidaan pienissä ryhmissä rakentaa useampikin. Television saa helposti tehtyä esimerkiksi isosta pahvilaatikosta, jonka pohjassa on reikä, josta esiintyjä pääsee sisään ja etureunassa on reikä, josta näkyy. Nykypäivänä taulutelevisioiden maailmassa toinen vaihtoehto on rakentaa pahvista litteät TV:n kehykset, jolloin syntyy oma taulutelevisio. Perinteisen television takaseinälle voidaan laittaa lavastusta, mutta taulutelevisio vie vähemmän tilaa ja on helpompi säilöä. Jokainen voi tehdä oman unelmiensa television, jos saatavilla on kalvoa, kontaktimuovia tms. voidaan television ruutu pinnoittaa muovilla.

Draama: Lasten kanssa voidaan miettiä, millaisia erilaisia televisio-ohjelmia on ja niitä voidaan hiukan katsoa ja sitten kokeilla tehdä itse vaikkapa lastenohjelmia näytellen tai nukeilla, käsinukeilla, sorminukeilla tai varjoteatterina, lasten omat uutiset, lastenohjelma tai vaikkapa elokuvia. Jos käytössänne on kuvausvälineet, voidaan lasten omat ohjelmat kuvata ja katsoa sitten yhdessä.

Liikunta ja tanssi: Liikuntaa ja tanssia löytyy monesta eri ohjelmasta. Televisiossa on paljon kilpailu, kunto ja viihdeohjelmia ja lasten kanssa voidaan tehdä vaikkapa urheiluohjelma, opetusohjelma tai mitä tahansa.

Musiikki: Musiikki kuuluu televisioon. Musiikkia voidaan käyttää muiden ohjelmien taustalla, mutta voidaan myös tehdä oma orkesteri, jonka esitys kuvataan. Lasten kanssa voidaan katsoa, vaikka pätkä sinfoniaorkesterin esitystä ja sitten tehdä oma.

Isänpäivä marraskuun toinen sunnuntai

Kuvataide: Isänpäiväkortit ja lahjat. Kysykää lapsilta mistä isä tykkää ja tehkää sen mukaan kortteja ja lahjoja. Isä varmasti arvostaa lahjaa/korttia, josta näkyy lapsen jälki. Esimerkkejä isänpäivä lahjoista: oma tekemät avaimenperät, lapsen maalama muki tai lapsen koristeleva kehys, jossa lapsen kuva.

Draama: Päivä isänä. Millainen sinun isäsi on? Onko hän töissä tai koulussa? Lapsi voisi lainata isältään paitaa ja esittää omaa isäänsä. Tällä tavalla voi esittää muulle ryhmälle isänsä. Lapsen kanssa voi miettiä valmiiksi esimerkiksi mitä isä harrastaa ja onko isällä joku mieliruoka. Voidaan myös leikkiä vanhempaa hoivaamalla päivä valmiita tai itserakennettuja nukkeja.

Liikunta ja tanssi: Harrastaako jonkun isä jotain liikuntaa? Voisiko isä tulla valmentamaan kyseistä lajia. Voitte järjestää myös isänpäivän kunniaksi tanssiaiset tai liikuntatapahtuman. Näin isät voisi kutsua paikalle viettämään laatuaikaa lasten kanssa.

Musiikki: Isänpäivä lahjaksi voi myös valmistella lauluesityksen. Voitte yhdessä opetella laulun ja lapsi voi esittää laulun isälleen isänpäivänä.

HUOM! Isänpäivänä voi juhlistaa muitakin huoltajia. Kaikilla ei ole isää tai jollain voi olla vaikkapa kaksi. Myös joku läheinen muu mies, kuten isoiso, isovelji, kummisetä tai äiti voi olla päivän tähtenä.

Talvi

Laskiainen

Kuvataide: Tehkää yhdessä jäälyhtyjä tai lumilyhtyjä. Lyhtyjä voi myös värjätä. Tai vaihtoehtoisesti kuvataiteeseen sopii laskiaisena talviset teemat maalauksiin ja piirustuksiin, kuten lumilyhdyt ja pulkkamäet. Vahaliiduilla ja vesiväreillä saa kauniin lumilyhdyt, jos taas haluatte vähän vaihtelua tekniikoihin, voidaan kuvat tehdä, vaikka paperinpaloista mosaiikin tapaan tai kuvia voidaan maalata, vaikka hillopurkin pintaan, jolloin saadaan sieviä talvisia säilytyspurkkeja vaikkapa lapsen omille aarteille.

Draama: Voitte tehdä näytelmän esimerkiksi jänöjussin mäenlaskusta. Voitte myös etsiä muita jää tai lumitarinoita ja tehdä niistä esityksiä! Yhdessä voidaan miettiä miltä tuntuu, kun on kylmä ja paleltaa, entä miltä tuntuu, kun on lämmin. Miten kylmässä tai lämpimässä pukeudutaan ja miten silloin tulee liikuttua. Voitte myös miettiä mitä eläimiä asuu oikein kylmissä paikoissa ja mitä oikein lämpimissä paikoissa ja liikkua niin kuin ne.

Liikunta ja tanssi: Pulkkamäkeen! Lumileikkeihin esimerkiksi lumienkeleitä tekemään! Jos ei ole lunta, voidaan mäenlaskun riemua saada aikaan niin että lapsi menee matolle tai liukkaalle patjalle ja aikuinen vetää alustaa ja lasta perässään. Myös penkistä voi tehdä liukumäen saliin puolapuita vasten tai jos teillä on mahalauta, voidaan sitäkin käyttää mäenlaskun korvikkeena.

Musiikki: Talviaiheisi lauluja kuten jänöjussin mäenlasku voidaan kuunnella, laulaa tai yhdessä soittaa. Voitte tehdä myös talviaiheisen äänimaiseman. Mitä ääniä kuuluu talvella ulkona? Miltä kuulostaa askeleet lumessa ja mäenlasku? Menkää ulos kuuntelemaan, jos ette muista ja keksikää miten samanlaisia ääniä voisi tuottaa sisällä.

Karnevaali! Laskiaisen aikoihin

Kuvataide: Tehkää karnevaalinaamiot, helminauhoja ja muita koristeita. Karnevaaliin sopii paljon värikkäitä koristeita. Nyt voi ottaa glitterit esiin, askarrella koristeita maalata helmiä värikkäiksi, kiiltäviksi tai kultamaalilla ja pujottaa nauhoihin, joita voi laittaa koristeeksi tai ripustaa kaulaan. Voitte askarrella myös tötterö tai muita hattuja, silkkipaperista myllynkivi kauluksia tai tehdä tupsuja langasta koristeeksi asuihin.

Draama: Järjestäkää oma karnevaali! Suuret juhlat ja karnevaalikulkue. Voitte katsoa, vaikka aikuisen etukäteen valitsemia mallivideoita millainen juhla on karnevaali.

Liikunta ja tanssi: Keksikää tai opetelkaa oma pieni kulkuetanssi tai muita karnevaali tansseja.

Musiikki: Valitkaa musiikit, jota soitetaan ja tanssitaan. Marakassit ja muut rytmisoittimet sopivat hyvin karnevaaleille.

6.12 Itsenäisyyspäivä

Kuvataide: Tehkää itsenäisyyspäivän koristeet kuten suomenlippuja joko tikun nokkaan tai lippunauhaksi lankaan. Voitte tehdä myös koruja, mitaleja ja tiaroja, joita käyttää itsenäisyyspäivän juhlissa.

Draama: Itsenäisyyspäivän vastaanotto! Valitkaa vaaleilla presidentti pari ja järjestäkää kättely jono, tanssijaiset ja juhlat. Tapahtumaa varten voi pukeutua oikein hienosti ja järjestää vaikka mehutarjoilun.

Liikunta ja tanssi: Itsenäisyyspäivän tanssijaiset. Opetelkaa muutama tanssi yhdessä, vaikka valssi ja humppa, ja pitäkää itsenäisyyspäivän tanssijaiset, joissa voitte tanssia osaamianne ja opettelemianne tansseja sekä pitää vapaata tanssia myös.

Musiikki: Valitkaa tanssijaisten musiikit. Voitte myös harjoitella maammelaulun. Tanssijaisissa pääsee myös harjoittelemaan esiintymistä, jos joku lapsista haluaa laulaa yksin tai yhdessä. Kuorossa voi ujompiakin lapsi uskaltaa laulaa.

8.12 Jean Sibeliuksen päivä, suomalaisen musiikin päivä

Kuvataide: Musiikkimaalausta. Laittakaa Sibeliukselta tai muuta kotimaista musiikkia soimaan ja sen tahdissa lapset saavan maalata sitä mitä musiikki tuo mieleen. Musiikkimaalausta voi alustaa puhumalla mistä lapset pitävät Suomesta ja mitä he kokevat tärkeäksi. Toisena ideana voitte opetella piirtämään nuotteja.

Draama: Perehtykää Sibeliuksen elämään. Ainolassa voidaan myös käydä vierailulla. Lapset voivat valita mielenkiintoisemmin osan Sibeliuksen elämää ja tehdä siitä pienen näytelmän. Voitte pitää myös teemapäivän missä voitte esimerkiksi pukeutua ajanmukaisesti. Keskustelkaa ja miettikää mikä Sibeliuksen aikana oli erilaista tähän päivään verrattuna.

Liikunta ja tanssi: Improvisaatiotanssia! Laittakaa Sibeliukselta tai muuta kotimaista musiikkia soimaan ja sen tahdissa lapset voivat liikkua vapaasti. Voitte myös tanhuta tai harjoitella jonkun helpon kansan tanssin.

Musiikki: Kuunnelkaa Sibeliukselta tai muuta kotimaista musiikkia, miltä kuulostaa? miltä tuntuu? Harjoitelkaa Suomalaisia kansanlauluja tai Sibeliuksen säveltämiä joululauluja kuten *On hanget korkeat, nietokset* ja *En etsi valtaa loistoa*. Kun olette

harjoitelleet nuottien piirtämistä, niin voitte tehdä myös omia pieniä sävellyksiä.

13.12 Lucian päivä

Kuvataide: Tehkää kynttilöitä (wc rulla, silkkipaperi yms.) tai piirtäkää vahaliiduilla ja vesiväreillä kynttilöitä tai Lucioita.

Draama: Käykää läpi Lucian tarina ja miksi Lucian päivää vietetään. Tämän jälkeen vapaaehtoiset voivat pukeutua Lucioiksi ja kulkea kulkueessa leikkikynttilöiden kanssa. Luciat voivat ilahduttaa lähialueen vanhuksia esimerkiksi palvelutalo vierailulla.

Liikunta ja tanssi: Luciat voisivat harjoitella tanssin, jonka voisivat esittää vanhemmille, toisilleen tai lähi- palvelutalossa. Tanssi voi olla myös sellainen, joka on helppo opettaa katsojille, jotta kaikki pääsevät yhdessä tanssimaan.

Musiikki: Harjoitelkaa Santa Lucia laulu yhdessä. Sitä voi laulaa lapset yhdessä kuorossa tai kulkueessa. Voitte harjoitella laulun suomeksi ja ruotsiksi.

24.12 joulukuun

Kuvataide: Voitte askarrella kortteja, lahjoja ja koristeita!

Draama: Jouluaiheisia näytelmiä esimerkiksi tontuista on olemassa pilvin pimein tai voitte keksiä ihan oman. Tai jos näytelmä ei lapsia innosta, voitte pukeutua tontuiksi ja leikkikää joulupukin pajaa. Hauskaa on myös leikkiä lahjojen paketoimista ja niiden pakkaamista sekä antamista.

Isompien kanssa lahjoja voi myös antaa mielikuvituslahjoina. Ota selkäsi takaa näkymätön paketti niin että sen koko ja paino pysyy samana. Ojenna lahja toiselle sanoen ”ole hyvä” ”hyvää joulua” tai mitä vain ja kaveri ottaa saman näkymättömän lahjan vastaan niin, että koko ja paino pysyy samana ja avaa sen ja nimeää mikä siellä oli esim. ”Kiitos, onpa ihana jumppapallo” lahjan antaja voi vielä perustella miksi antoi juuri sen lahjaksi. Tätä voidaan tehdä vuorotellen parin kanssa tai piirissä ojentaa uusi lahja seuraavalle. Muistathan että improvisaatiossa sanotut asiat ovat tosia, eli jos lapsi sanoo saaneensa valtavan ankkurin lahjaksi, niin hän on sellaisen saanut.

Yhdessä voidaan myös suunnitella ja järjestää joulujuhla.

Liikunta ja tanssi: Tonttutanssit, vanhanajan joulutanssit sekä piirileikit ovat hauskoja jouluisia liikuntamuotoja. Myös pulkkamäki tai potkukelkkailu on hauskaa talvista touhua, jos lunta on maassa. Tonttuaiheinen jumpparata toimii lumettomana jouluna sisätiloissa.

Musiikki: Harjoitelkaa laulamaan ja soittamaan joululauluja (kulkuset sopivat pienenkin lapsen käteen). Voitte myös laittaa joululauluja soimaan taustalle.

5.2 J. L. Runebergin päivä

Draama: J.L. Runebergin päivää voidaan juhlistaa esimerkiksi niin, että aikuinen lukee runoja lapsille ja lapset pääsevät sitten draaman keinoin esittämään mitä ovat runossa kuulleet. Lapset voivat myös keksiä itse omia runoja, joita aikuinen kirjaa ylös. Myös näitä runoja voidaan näytellä.

Kuvataide: Kuvataiteen keinoin runoutta voidaan tutkia esimerkiksi piirtämällä tai maalaamalla kuulluista runoista puhuttelevimman.

Lapsi voi myös keksiä oman runon, jonka piirtää tai piirtää kuvan, jonka pohjalta luodaan runo. Kaiken kaikkiaan runouden päivänä poikkitaiteellisia tuokioita voidaan hyödyntää monin tavoin

Musiikki: Musiikkia voidaan käyttää runouden tukena esimerkiksi muuttamalla runon lauluksi tai kuuntelemalla musiikkia ja kertomalla miltä se kuulostaa ja luomalla siitä runon aikuisen avustamana. Helpompi tehtävä voisi olla kuulla runo ja etsiä kappale, jonka tunnelma kuulostaa samalta kuin runon tunnelma. Työskentelyä voidaan jatkaa myös eteenpäin musiikkimaalaamalla valittua kappaletta hyödyntäen.

Liikunta: Liikuntaa voidaan hyödyntää runoudenpäivässä esimerkiksi luomalla temppuradan mukaillen runon tarinaa ja jokainen saa seikkailla runon läpi. Tämä voidaan yhdistää yhdeksi poikkitaiteelliseksi kokemukseksi draaman kanssa helposti. Runon pohjalta lapset voivat myös keksiä tanssin ja taustalle voidaan laittaa sopivaa musiikkia soimaan, kun aikuinen lukee rauhassa runon ja lapset tanssivat sen.

11.2 Euroopan 112 päivä

Kuvataide: Voidaan piirtää vaikkapa poliisit, pelastajat, poliisiauto, ambulanssit yms. Tai voidaan askarrella puhelimia, jolla voi harjoitella hätänumeroon soittamista. Voitte myös askarrella ambulanssin tai poliisiauton esimerkiksi pahvilaatikosta. Tehkää poliisin virkamerkkejä tai palomiehille varusteita.

Draama: Harjoitelkaa leikkimällä hätätilanne ja soittakaa leikisti 112. Vuorotellen saa olla päivystäjä ja soittaja. Mukaan voidaan ottaa myös ambulanssi, paloauto ja poliisiauto henkilökuntineen jotka saapuvat paikalle ja joiden ohjaamista voidaan opetella. Tai voidaan käydä retkellä pelastuslaitoksella tai alueen VPK:lla.

Liikunta ja tanssi: Palomiehen esterata. Leikkikää poliisia ja rosvoa.

Musiikki: Etsikää teemaan sopivia lauluja. Voitte myös kuunnella miltä eri hälytysajoneuvot kuulostavat. Leikkimielinen kisa kuka tunnistaa äänen perusteella oikean ajoneuvon.

14. 2 Ystävänpäivä

Kuvataide: Askarrelkaa ystävänpäivä kortteja. Tehkää koko ryhmän yhteinen työ esimerkiksi isolle paperille maalaamalla. Voitte myös askarrella ensin postilaatikot korteille ja sitten askarrella kortit, vaikka jokainen kaikille.

Draama: ryhmähenkeä parantavia leikkejä. Parin kanssa erilaisia harjoitteita.

Liikunta ja tanssi: Rusettiluistelu. Arpokaan parit laittamalla sydämiin numero tai muu merkki ja lapset etsivät sydänten avulla parit. Rusettiluistelun tilalle voi järjestää myös tanssiaiset tai esteradan, jonka voi suorittaa parin kanssa.

Musiikki: Tanssiaisiin tai luistelua varten taustamusiikin etsimistä. Etsikää ystävyteen liittyviä lauluja.

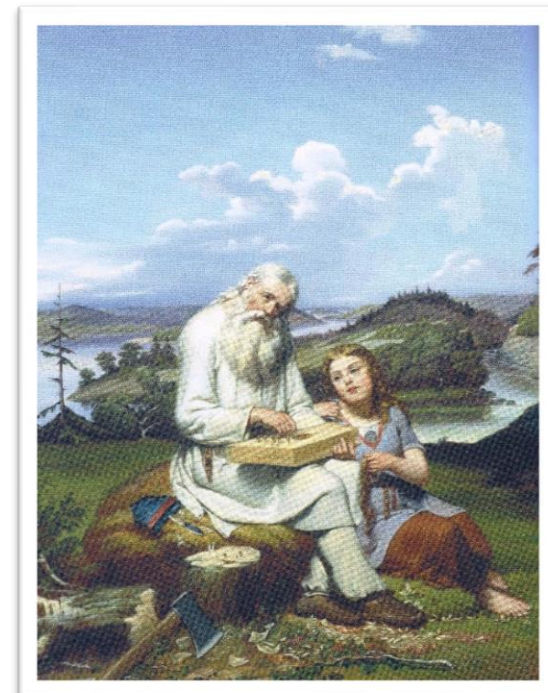
28.2 Kalevalanpäivä

Kuvataide: Tutustukaa Akseli Gallen-Kallelan teoksiin internetissä tai menkää retkelle Ateneumiin. Lapset voivat valita lempi taulunsa ja maalata/piirtää oman versionsa taulusta. Tai voitte lukea Kalevalasta pätkiä ja lapset voivat valita mielestään mielenkiintoisimman kohdan ja tehdä siitä kuvan.

Draama: Voitte lukea Kalevalaa (tai koirien Kalevalan) tai tietyn osan Kalevalasta. Voitte näytellä lasten mielenkiinnon mukaan kohtauksia. Esimerkiksi voitte luoda oman sammon ja esittää sammon taonnan. Voitte myös itse tehdä oman lyhennelmän Kalevalasta ja tehdä siitä esityksen. Jos lapsia on paljon, voivat eri ryhmät tehdä tarinan eri kohtia itsenäisesti ja lyhyet pätkät voidaan yhdistää suureksi kokonaisuudeksi esitykseen.

Liikunta ja tanssi: Kalevala aiheista liikuntaa kuten hirvenhiihto. Joku voi pukeutua hirveksi ja muut yrittävät ottaa kiinni.

Musiikki: Kantelemusiikkia. Jos teillä on kanteleita, niin harjoitelkaa niillä soittamista. Voitte myös kuunnella kantelemusiikkia. Käykää Kalevalasta se kohta, jossa Väinämöinen tekee kanteleen hauen leukaluusta. Tutustukaa kalevalamittaan ja tehkää sen avulla lauluja.

20.3 Onnellisuudenpäivä

Onnellisuutta voidaan tutkia ja pohtia luovien menetelmien avulla monin tavoin.

Kuvataide: Voitte esimerkiksi piirtää, maalata, muotoilla tai askarrella asioita, jotka tekevät juuri minut onnelliseksi. Lasten ei tarvitse työskennellä kaikkien samoilla välineillä vaan lapset voivat valita itselleen mielekkään työskentelytavan tai aikuinen voi rajata vaihtoehtoja nostamalla esille valitsemiaan materiaaleja. Lasten tulisi kuitenkin saada toteuttaa itseään ja olla luovia ja kokeilla itseään kiinnostavia työtapoja, joten aikuisen ei tulisi lapsen luomisprosessia liikaa rajoittaa, vaikka tietäisi ettei jokin asia toimi tai tuota aikuisen silmään esteettistä tulosta.

Draama: Onnellisuutta voidaan tutkia esimerkiksi niin, että lapset voivat pohtia yhdessä, milloin ei olla onnellisia, mikä tekee onnelliseksi ja luoda ajatustensa pohjalta näytelmän, jossa käsittelevät omien ajatustensa pohjalta onnellisuutta esimerkiksi eläin hahmojen tai nukketeatterin kautta. Lapset voivat myös keksiä ja kertoa omia tarinoitaan onnellisuudesta, ne voidaan kirjata ylös ja jatko työstää ryhmälle sopivalla tavalla.

Musiikki: voitte esimerkiksi musisoida yhdessä luoden tunteille äänimaisemaa. Yhdessä voidaan ensin puhua onnellisuudesta ja miettiä sille vastakohtaista tunnetta ja sitten yhdessä ja vaikka jokainen vuorollaan soittaa ääniä, jotka kuvaavat vuorossa olevaa tunnetta. Lasten kanssa voidaan myös yhdessä keksiä vaikkapa onnellisuuslauluun sanat ja laulaa se sitten yhdessä. Oma laulu voidaan myös jatko työstää niin, että sille keksitään melodia ja se opetellaan soittamaan yhdessä.

Liikuta ja tanssi: Onnellisuutta voidaan työstää esimerkiksi luomalla lasten onnellisuus liikkeistä onnellisuus tanssi tai vaikkapa valitsemalla onnellisuus kappale, kuuntelemalla sitä ja sitten voidaan yhtä aikaa tanssia sen tahtiin onnellisuus tanssi niin, että jokainen saa tanssia onnellista kuten itse haluaa. Lasten kanssa voidaan myös yhdessä suunnitella tai valita onnellisuus peli tai leikki, esimerkiksi onnellisuushippa, esterata tai mikä vain lapsia innostaa.

Pienempien lasten kanssa onnellisuutta voidaan käsitellä esimerkiksi lukemalla heille satuja onnellisuudesta, kuuntelemalla musiikkia, kertomalla loruja tai tanssittamalla onnellisen musiikin tahtiin.

22.3 maailman vesipäivä

Kuvataide: Vesien päivään voidaan tutustua esimerkiksi katsomalla kuvia erilaisista vesistöistä ja niiden asukeista ja piirtämällä niistä kuvia vaikkapa piirtämällä vesieliöitä tai lintuja vahaliiduilla ja maalaamalla vesi vesiväreillä. vesistöjä voidaan myös tutkia esimerkiksi suuren pahvilaatikon avulla, jonka jokaiseen seinään voidaan leikata suuri reikä ja sisälle voidaan askarrella pienoispäinäkka vaikkapa järven pohjasta. Vastaavasti jos suurta pahvilaatikkoa ei ole saatavilla, voidaan samalla tekniikalla tehdä pieniä panoraamoja vaikkapa jokaiselle oma.

Draama: Lasten kanssa voidaan esimerkiksi tutustuta erilaisiin mereneläviin kuvin ja tarinoiden kautta. Tarinoissa voidaan myös esimerkiksi puhua ympäristöstä. Aikuinen voi keksiä tarinan etukäteen itse, etsiä kirjastosta tai lasten kanssa voidaan keksiä tarina yhdessä. Kun erilaiset vesieläimet ja eliöt ovat tuttuja, voidaan lasten kanssa vaikkapa leikkiä seuraa johtajaa niin, että jokainen saa valita haluamansa vesieläimen ja sitten liikkua ja

äänellä kuin se ja muut matkivat. Samaa ajatusta voidaan käyttää myös esimerkiksi matkimishipan muodossa. Myös vesistötarinan esittäminen vesieläinten kuvista tehdyin ja tikunpään liimatuin paperinukein on hauska tapa käydä isompien lasten kanssa vesistöjä läpi.

Musiikki: Erilaisia vesimusiikkeja voidaan tehdä esimerkiksi tekemällä itse sadeputkia tai merirumpuja ja muita erilaisia soittimia. Lasten kanssa voidaan myös laulaa ja soittaa erilaisia vesiaiheisia lauluja.

Liikunta: Voitte tutustua vesistöihin esimerkiksi erilaisten teeman mukaisten temppuratojen ja hippon muodossa. Myös erilaiset merenpohjan rakentamiset seikkailua varten ja lasten vapaa ”merenpohjan” tutkiminen on hyvä tapa aktivoida lapsia. Lasten kanssa voidaan myös tehdä erilaisia tansseja tai laululeikkejä aiheeseen liittyen.

27.3 Maailman teatteripäivä

Maailman teatteripäivä on hyvä hetki luoda lasten kanssa oma teatteri. Teatteri pitää sisällään paljon muutakin kuin vain näyttelemistä. Lasten kanssa voidaan miettiä mitä kaikkea teatteriin kuuluu, mitä lavastaja, puvustaja, näyttelijä, ohjaaja tai tarpeistonvalmistaja tekee. Teatterin päivänä voidaan käydä katsomassa teatteriesitys tai luoda ihan oma.

Kuvataide: Piirtäkää kuvia nähdystä esityksestä, tai vaikkapa mitä olisi voinut tapahtua tai mistä haluaisi nähdä teatteria. Jos taas lasten kanssa halutaan tehdä oma esitys, voidaan yhdessä askarrella tarpeistoa tai vaikkapa maalata lavasteita suurelle paperille tai vanhalle lakanalle.

Musiikki: Valitkaa musiikkia esitykseen, keksikää omaan näytelmään alkulaulu ja loppulaulu sekä opetelkaa laulamaan ne. Toisaalta jos lasten kanssa on käyty katsomassa esitys, voidaan yhdessä laulaa esimerkiksi aiheesta kertovia lauluja tai tehdä näytelmästä ihan oma laulu yhdessä.

Liikunta ja tanssi: Tehkää oma akrobatia tai tanssikohtaus näytelmään tai jos yhdessä on käyty katsomassa vaikkapa eläinnäytelmä voidaan yhdessä liikkua kuin sanottu eläin tai näytelmän kulusta voidaan tehdä oma temppurata.

Draama: Tehkää joko oma teatteriesitys, joko itse näytellen tai vaikkapa paperi tai käsinukein. Myös varjoteatterilla saadaan hienoja esityksiä. Paperinukke on helppo tehdä joko omasta piirustuksesta tai vaikkapa netistä printatusta kuvasta liimaamalla kuva kartongin päälle ja leikkaamalla ääriviivoja myöten. Kuvan taakse voidaan liimata tikku ja pahvilaatikosta voidaan askarrella näyttämö. Paperinuken tikku voidaan liimata alas tai ylös, riippuen millaisella lavalla esitys pidetään. Paperi tai käsinukkejen lavalle voidaan askarrella omia pieniä rekvisiittoja ja lavasteita.

6.4 Kansainvälinen urheilun ja kehityksen päivä

Kuvataide: Askarrelkaa kannatuslippuja (tikku ja salmiakkikuviainen paperi.) tai lippunauhoja (salmiakkipaperi ja villalankaa) tai maali banneri. Jokainen askartelee itselleen mitalin.

Draama: Jokaisen voi olla voittaja. Voitte näytellä palkintojenjako tilaisuuden, missä jokainen pääsee jakamaan vuorotellen mitaleja ja myös saamaan mitalin. Voitte harjoitella kädenpuristuksen ja kiitospuheen pitämistä. Voitte malliksi katsoa palkintojen jakoa.

Liikunta ja tanssi: Pitäkää urheilutapahtuma. Tehkää ratoja ja lapset selvittävät niitä tai järjestäkää yleisurheilupäivä tai pelipäiviä.

Musiikki: Voitte kuunnella musiikkia erilaisista urheilukilpailuista. Mitä lauletaan, jos esimerkiksi Suomi voittaa jääkiekossa. Voi itse keksiä ryhmälle oman kannustuslaulun.

23.4 kansanvälinen Äiti Maan päivä (ja Kansainvälinen kirjan ja tekijänoikeuksien päivä)

Kuvataide: Isompien kanssa askarrelkaa iso maapallo esimerkiksi laittamalla Elmukelmua jumppapallon päälle ja paperimassaa. päästä ilma jumppapallosta ja ota se reiästä ulos. Uusi kerros paperimassaa. Kun pallo ummessa, yhdessä voidaan piirtää mantereiden rajat ja laittaa rajojen sisään paksummin paperia ja sitten paperia kaiken päälle. Antakaa kuivua ja maalatkaa. Paperista voidaan myös askarrella pienempien kanssa kasveja ja eläimiä ja laittaa isoon maapalloon kiinni. Iso maailman kartta voidaan myös piirtää tai maalata esimerkiksi paperille ja eläimiä ja kasveja voidaan kiinnittää siihen.

Draama: Tutustukaa erilaisiin maihin, niiden luontoon ja eläimiin ja lasten kanssa etukäteen vaikkapa kuvien, videoiden ja tarinoiden kautta ja sitten mennä mielikuvitusmatkalle näihin ympäristöihin. Millaista on esimerkiksi Merenpohjassa, Etelänavalla, tundralla jne. Matkustaa voitte vaikkapa taikamatolla, jolloin kaikki voivat eri kohteiden välissä istua takaisin lentävälle matolle, yhdessä voidaan valita, minne lennetään seuraavaksi.

Liikunta ja tanssi: Voitte mennä harrastamaan liikuntaa luontoon. Antakaa kasvien ja luonnon inspiroida. Järjestäkää esimerkiksi liikuntarata metsään. Katsokaa miten kasvit liikkuvat luonnossa ja

liikkukaa kasvien tavoin. Näin saatte aikaiseksi luontotanssin, johon voitte kehittää myös omia liikkeitä.

Musiikki: Luonnossa on paljon ääniä. Laittakaa silmät kiinni ja kuunnelkaa miltä kuulostaa äänet autotien lähellä ja miltä taas metsässä. Mitä eroja huomaatte. Erilaisia luontoääniä voi kuunnella myös sisällä, vaikka nauhoitteelta. Tehkää itse äänimaisema miettien sitä mitä luonnossa kuulee.

27.4 Veteraanien päivä

Työskentelyä helpottaa, jos veteraaneja tai muita vanhuksia tavataan jo ennen varsinaisen työskentelyn aloitusta.

Kuvataide: Veteraaneille voidaan tehdä yhdessä postikortteja. Lapset voivat piirtää korttiin kuvan, aikuinen voi kirjoittaa toiselle puolelle lapsen terveiset. Kortit voidaan sitten kerätä yhteen ja lähettää vaikka vanhainkotiin tai sairaaloihin.

Draama: Lasten kanssa voidaan käydä läpi, millaista lasten elämä oli ennen vanhaan. Yhdessä voidaan käydä vaikkapa kysymässä millaisia leikkejä veteraanit leikkivät lapsena. Yhdessä voidaan sitten opetella vanhoja leikkejä ja lauluja ja sitten yhdessä leikkiä vanhan ajan lapsia tai tehdä pieni näytelmä millaista oli lapsuus ennen vanhaan.

Liikunta ja tanssi: Veteraaneilta löytyy varmasti erilaisia tansseja, joita lapset ja veteraanit voisivat tanssia yhdessä. Voitte myös itse kehittää tansseja tai järjestää veteraaneille ja lapsille yhteisen liikuntaradan minkä lapsi ja veteraani voisivat suorittaa yhdessä. Veteraaneilta voi myös kysyä erilaisista liikuntalajeista mitä he harrastivat pienenä. Oliko samoja kuin tänä päivänä? Kuulitteko jotain uusia mitä voisitte kokeilla yhdessä?

Musiikki: Lapset voivat kysyä veteraaneilta tai muilta iäkkäämmiltä ihmisiltä heidän nuoruutensa lempi lauluja, joita voidaan kuunnella yhdessä. Yhdessä voidaan myös opetella laulamaan joku veteraanien suosikki kappaleista ja käydä laulamassa se vaikkapa vanhainkodissa. Lapset voivat esittää myös omia lempilaulujaan ja esittää niitä veteraaneille.

1.5 Vappu

Kuvataide: Tehkää hattuja, naamareita ja vappukoristeita esimerkiksi vappuhyrrä. Lapset voivat myös piirtää tai maalata lempi vappu puuhiaan.

Draama: Yhdessä voidaan puhua siitä, että vappu on työväen, ylioppilaiden ja kevään karnevaalijuhla. Isompien kanssa voidaan yhdessä puhua esimerkiksi siitä, miten suomessa työläisten vappujuhlien iskulause oli vuosikymmeniä ”kahdeksan tuntia työtä, kahdeksan tuntia virkistystä, kahdeksan tuntia lepoa” ja miten kaikissa maissa ei näin ole. Yhdessä voidaan tehdä vappumarssi tai pieniä esityksiä, joita voidaan esittää muille ryhmille.

Liikunta ja tanssi: Opetelkaa yksi tai useampi tanssi, vaikka tiputanssi tai letkis ja pitäkää vappujuhlat

Musiikki: Valitkaa vappujuhlaan musiikkia esimerkiksi levyraatina. Lapset voivat myös esiintyä vappujuhlissa.

15.5 Perheiden päivä

Kuvataide: Yhdessä voidaan puhua siitä, että ihmisillä voi olla erilaisia perheitä, isoja, pieniä, osalla isovanhemmat kuuluvat perheeseen, osalla voi olla sisarpuolia yms. Sitten jokainen lapsi voi

tehdä kuvan omasta perheestään. Perheen jäsenille voidaan myös askarrella lahjat, esimerkiksi ruusukkeet kauniista napista ja nauhasta, mitalit tai kortit.

Draama: Yhdessä voidaan tehdä pieniä näytelmiä erilaisista perheistä vaikkapa eläinperheiden kautta.

Liikunta ja tanssi: Järjestäkää koko perheen liikuntapäivä. Perheet voivat suorittaa ratoja tai pisteitä yhdessä. Yhtenä tehtävä perheet voivat kehittää heille tanssin ja esittää sen muille perheille.

Musiikki: Pienempien kanssa voidaan kuunnella perheistä kertovia lauluja. Isompien kanssa voidaan puhua siitä, millaista musiikkia heidän perheissään kuunnellaan ja soittaako tai laulaako joku perheenjäsen kotona.

18.5 Kansainvälinen Museo päivä

Kuvataidetta: Museopäivään voidaan viettää klassisella museokäynnillä, mutta taidetta voi päästä usein lähempänäkin katsoman livenä. Monissa kaupungintaloissa, kirjastoissa, puistoissa ja muissa julkisissa tiloissa on taidetta esillä, jota pääsee ilmaiseksi katsomaan, samoin monissa kunnissa on taiteilijaseuroja, joihin voi ottaa yhteyttä olisiko heillä näyttelyä esillä, johon pääsisi katsomaan paikallista taidetta. Jos taas lapsia ei voida viedä taiteen luo, voidaan taide tuoda lasten luo. Internetistä ja kirjoista löytyy paljon hyvää materiaalia, jotka ovat vapaasti käytössä. Jos taas lasten kanssa tutustutaan mieluummin perinteiseen museoon kuin taidemuseoon, voidaan työntekijöiltä ja vanhemmilta pyytää vanhoja esineitä lainaan ja päiväkotiin luoda oma museonäyttely. Kun näyttelyä on katseltu, lapsia voidaan pyytää esimerkiksi piirtämään mitä taideteoksen jälkeen on tapahtunut, tai piirtämään suosikki museo esineensä ja joku käyttämään sitä. Museopäivänä

pääsee myös mukavasti tutustumaan oman kunnan historiaan ja tarjontaan, joissain kunnissa on rautatiemuseo, toisissa taidemuseo ja osassa kaupungintalo, jossa mustavalko valokuvia menneiltä ajoilta.

Musiikki: Lasten kanssa voidaan esimerkiksi kuunnella vanhaa musiikkia, kansantanssimusiikkia, iskelmää tai muuta sellaista. Toisaalta jos ollaan käyty tutustumassa museoon, voidaan lasten kanssa luoda äänimaisemaa tai lauluja nähdylle asioille tai esineille. Esimerkiksi jos näyttely on sijoittunut 1600 luvulle, niin lapsille voi soittaa 1600 luvun musiikkia. Siinä lapset pääsevät moniaistisesti tutustumaan siihen ajanjaksoon.

Draama: Lapset saavat luoda pieniä näytelmiä suosikki asiastaan mitä näkivät museossa. Esimerkiksi taideteoksesta mitä on tapahtunut ennen tai jälkeen taulun hetken, tai jos ollaan käyty vaikkapa katsomassa vanhoja esineitä, voidaan luoda näytelmä, jossa esinettä käytetään.

Liikunta ja tanssi: Perinneleikit tai vaikkapa kansantanssin alkeita kokeillen. Nykypäivänä internetistä löytyy ohjeita ja videoita monenlaiseen opetteluun, tai tanssituokioon ideoita voidaan myös kysyä kansantanssiseuralta, jos sellainen kunnastasi löytyy.

Äitienpäivä toukokuun toinen sunnuntai

Kuvataide: Äidille, mumille, kummille tai muulle lapsen läheiselle voidaan tehdä kortti tai lahja. Jos draamassa päätetään olla huoltajia, voidaan askarrella vaikkapa isosta parittomasta villasukasta, säärystimestä tms. sekä villalangasta ja napeista ”vauvat” lapsille.

Draama: Voidaan yhdessä tehdä pieniä näytelmiä erilaisista äitihahmoista tai vaikkapa lukea ensin satu, jossa on äiti ja sitten

yhdessä näytellä se. Yhdessä voidaan myös olla kaikki ”äitejä ” (tai isiä) ja hoivata päivä nukkea tai pehmoeläintä ja leikkiä yhdessä kuin jokaisella lapsella (ja miksei myös aikuisella) olisi oma ”vauva”. Vauvaa voidaan sitten leikkiruokkia ennen omia ruokia, viedä päiväunille ennen omia päiväunia ja viedä pihalle ulkoilemaan.

Liikunta ja tanssi: Jos draamassa on päätetty tehdä ”vauvat” voidaan yhdessä pitää vauvajumppa. Tai opetellaan tanssiesitys? tai valssia?

Musiikki: Voidaan tuoda äitienpäivään opettelemalla yhdessä laulu äidille tai vaikkapa yhteismusisointi. Tai vaihtoehtoisesti yhdessä voidaan kuunnella erilaisia lauluja äideistä, mummeista, kummeista jne.

HUOM! Äitienpäivänä voi muistaa myös muita, jos lapsella ei ole äitiä. Mummot, siskot, tädit, kummit tai isä voi olla myös päivän tähtenä. Tärkeää on, että lapsi pääsee osallistumaan itselleen tärkeän henkilön kanssa.

Pääsiäinen

Kuvataide: Askarrelkaa pääsiäiskoristeita (tipuja, pupuja, noitia). Laittakaa rairuoho kasvamaan itse koristeltuihin ruukkuihin. Tehkää oksasta ja tikuista ja langasta/rautalangasta oma luuta! ja kolmio kangaspala ja maalia ja maalataan omaan noidanhuiviin koristeet. Maalatkaa munia ja tehkää virpomisvitsoja. Jos käytätte liikunnassa ja tanssissa pääsiäismunien muovisisuksia, niin niitäkin voidaan koristella ja maalata, jolloin jokainen voi etsiä itse maalaamiaan munia.

Draama: Näytelmä missä lapset voivat olla noitia, pupuja tai tipuja. Harjoitelkaa virpomislaulua ja pukeutukaa noidiksi. Yhdessä voidaan käydä virpomassa palvelutalossa vanhuksille.

Liikunta ja tanssi: Keksikää oma noitatanssi, puputanssi tai vaikkapa tiputanssi! Piilottakaa pääsiäismunia lasten löydettäväksi ympäri taloa ja vaikka pihaankin. Munien ei tarvitse olla syötäviä, myös pääsiäismunien muovinen sisäkuori voi olla etsittävä muna jonka sisällä voi olla tarra, hauska tehtävä, runo, palapelin pala tai mitä tahansa.

Musiikki: Kuunnelkaa pääsiäiseen liittyviä lauluja ja laulakaa niitä.

Huhtikuun kolmas lauantai Maailman sirkuspäivä

Kuvataide: Sirkuspäivää voidaan käsitellä vaikkapa perinteisesti piirtämällä kuvia sirkuksesta tai kuva itsestä sirkustaiteilijana. Toisaalta jos halutaan luoda suurempi kokonaisuus, voidaan kuvataiteen tuokiossa luoda koristeita omaa sirkusta varten vaikkapa lippunauhan muodossa leikkaamalla paperista salmiakkikuvioita, joita lapset koristelevat ja sitten ne taitetaan langan yli kaksin kerroin kolmioiksi ja liimataan paikoilleen, jolloin lankaan muodostuu kolmioita, joista saadaan koristeltu lippunauha. Pienimmätkin lapset voivat osallistua maaleilla koristeluun.

Draama: luokaa ohjelmaa sirkukseen. Klassinen pedon kesytys temppu toimii hyvin, samoin taikatemput ja tirehtöörin tehtävät ovat hyviä hetkiä harjoitella ilmaisua ja draaman rakennetta. Pellet kuuluvat useimmiten sirkukseen ja lasten kanssa voidaan yhdessä keksiä hassuttelua. Työvälineet on kuitenkin pelleilyssä pidettävä turvallisena, kaveria voidaan sopimuksessa kopauttaa päähän pitkällä ilmapallolla, mutta piirakan heitto naamaan sattuu ja sotkee.

Liikunta ja tanssi: opetelkaa lapsen ikä ja taito tasoon sopivia temppuja. Lapset voivat myös esitellä sirkusesityksessä jo osaamiaan temppuja. Yhdessä voidaan opetella myös tanssi, johon suunnitellaan yhdessä liikkeitä tai kokeilla vaikkapa nauhatanssia innokkaiden kanssa. Myös pientä akrobatiaa voidaan toteuttaa esimerkiksi aikuisen kanssa tai pienimmät voivat osallistua akrobatiaan aikuisen kanssa. Netistä löytyy paljon ohjeita ja nykypäivänä myös kursseja on paljon tarjolla.

Musiikki: harjoitelkaa soittamaan taustamusiikkia tai opetellaan odottamaan vuoroaan niin, että soitetaan tempun päätteeksi äänimerkki tai pieni melodia. Lasten kanssa voidaan myös opetella sirkukselle oma alkulaulu tai loppulaulu, jota kaikki pääsevät laulamaan.

Nykysirkus voi pitää sisällään monenlaisia temppuja ja taitoja ja jos lapsi osaa oman tempun tai taidon, jota on halukas esittelemään, se kannattaa ottaa mukaan, oli kyseessä sitten Parkour, taikatemput tai kyky nimetä jokainen dinosaurius kuvista. Sirkustila voi olla vaikkapa vain rinki, jonka keskellä esiinnyttään, tai jos käytössä on välineitä, voidaan jonkinlainen telta tai muu esiintymistila rakentaa. Sirkusta voidaan juhlistaa pidempäänkin kuin vain yhden päivän. Projekti voi olla pitkä ja huipentua esitykseen oikealle yleisölle.

Kesä

1.6 Kansainvälinen vanhemmuuden päivä

Kuvataide: Lapset voivat tehdä omasta perheestään kuvan ja niistä voidaan kasata oma taidenäyttely. Perhettä voidaan myös juhlistaa vaikkapa tekemällä kortit oman perheen jäsenille.

Draama: Yhdessä voidaan leikkiä erilaisia perheitä ja kotileikkejä tai tehdä lyhyitä perhe näytelmiä, jos lapset ovat innokkaita näyttelijöitä. Myös äitienpäivän kohdalla ollut oman vauvan hoitaminen on hauska tapa leikkiä perhettä. Lapset voivat hoitaa vauvoja yksin tai muodostaa leikkeihin omia perheitä. Tutustukaa erilaisiin perhemuotoihin. <https://monimuotoisetperheet.fi/>

Liikunta ja tanssi: Perheiden oma tanssi tai esterata, joka suoritetaan perheen kesken. Jos lapset ovat muodostaneet omat perheryhmät, voi jokainen perheryhmä tehdä oman tanssin ja esittää sen muille perheille.

Musiikki: Lapset voivat tehdä oman perheen tunnarin. Millainen laulu kuvastaa vanhempaa? Onko vanhemmilla eri laulut?

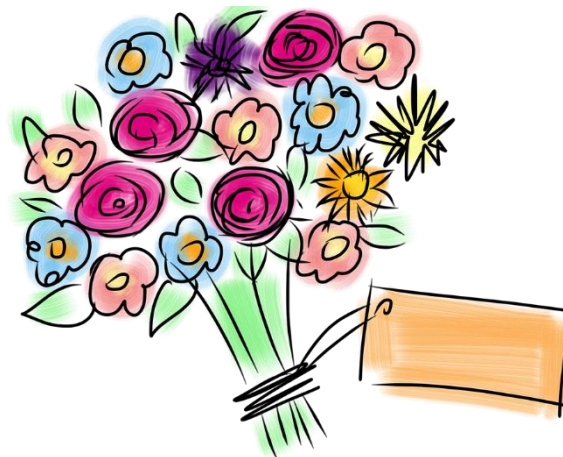
Juhannus

Kuvataide: Askarrelkaa kokko tai maalatkaa kokkokuvia. Kokon voi tehdä myös kolmiulotteiseksi askartelemalla talouspaperirullista halkoja ja vaikkapa silkkipaperista, pahvista tai paperista liekkejä. Yhdessä voidaan myös askarrella juhannussalko vaikkapa pahvista, talouspaperirullista tai mitä päiväkodista materiaaleja löytyykään. Salon voi maalata tai päällystää langalla. Isompien lasten kanssa voidaan piipunstrasseista ja silkkipaperista tehdä kukkia, jotka saa salkoon koristeeksi.

Draama: Juhannuksena tehdään taikoja. Tutustukaa erilaisiin juhannustaikoihin, millaisia on ennen ollut, entä nykyään? Keksikää omat taikat.

Liikunta ja tanssi: Juhannustanssit! Tanssikaa juhannussalon tai kokon ympärillä. Ensin voidaan keksiä tai opetella tanssit ja sitten pitää itse juhlat. Tanssin yhteydessä voidaan myös laulaa ja muuten riemuita.

Musiikki: Valitkaa musiikki juhannustansseihin. Lapset voivat myös laulaa tansseissa.

Pride viikko. Juhannuksen jälkeinen viikko

Pride viikolla voidaan lasten ikätason mukaan puhua tasavertaisuudesta, suvaitsevaisuudesta ja erilaisuudesta. Nykyään lasten kanssa on jo usein puhuttu, ettei ole tyttöjen tai poikien värejä, tämä onkin hyvä aloitus, josta voidaan siirtyä siihen, ettei ole tyttöjen tai poikien harrastuksia vaan kaikki saavat harrastaa mitä haluavat. Lasten kanssa kannattaa puhua siitä, miten kaikki saavat olla sellaisia kuin ovat ja olemme kaikki erilaisia. Myös perheitä on erilaisia, ja voidaan kysyä lapsilta, millaisia erilaisia perheitä on. Sitten voidaan kertoa, että jollain voi olla kaksi isää/äitiä. Sitten voidaan puhua, että joskus kaikki voivat luulla jotakuta tytöksi/pojaksi vaikka se itse tietä olevansa poika/tyttö ja että ihminen itse tietää parhaiten mitä on. Varaa keskusteluun reilusti aikaa, jotta ehditte kuunnella lasten ajatuksia ja kokemuksia. Kysymyksiä voi herätä (voiko minulla olla tyttö-/poikaystävä isona?) ja on hyvä, että lapset jakaisivat kokemuksia ja samaistuisivat puhuttuun aiheeseen, vaikka kokemus olisikin vain osittain aiheeseen liittyvä (minua kerran luultiin tytöksi/pojaksi, äiti menee naimisiin kesällä ja saan toisen isän jne.) <https://seta.fi/> (lisä infoa aiheesta)

Kuvataide: Lapset voivat piirtää omakuvan ”ylpeästi minä”, jossa lapsi voi piirtää itsensä ja itseensä liittyviä asioita, harrastuksia, lempiruokia, lempi hahmoja tai mitä vain mitä kokee omakseen. Lapsia on hyvä muistaa kehua ja opettaa olemaan ylpeitä itsestään sellaisina kuin he ovat.

Draama: Lukekaa satuja ja katsokaa elokuvia/lastenohjelmia, joissa on sukupuoli tai seksuaalivähemmistön edustajia, esimerkiksi lapsella on kaksi isää/äitiä tms. (Lastenkirjoja monimuotoisuudesta

<https://monimuotoisetperheet.fi/ammattilaiset-ja-opiskelijat/lastenkirjoja/>)

Liikunta ja tanssi: Keskustelkaa lasten lempi lajeista. Kaikilla on omat lempi lajinsa ja kaikki voivat harrastaa mitä tahansa lajia sukupuoleen katsomatta. Pojat saavat tykätä tanssista ja tytöt voivat harrastaa jääkiekkoa. Tärkeintä on, että lapsi liikkuu ja hän nauttii siitä mitä tekee eikä suorita aikuisen tähden. Päästäkää lapset näyttämään taitonsa sukupuoleen katsomatta. Ei ole tyttöjen tai poikien värejä, eikä tyttöjen tai poikien juttuja. Älkää turhaan tehkö vanhoista stereotyyppioista juttua, jos lapset eivät niitä tiedä. Tärkeintä on muistuttaa, että kaikki saavat tehdä pitää sellaisista asioista kuin pitävät.

Musiikki: Seta on tehnyt soittolista, jolle he ovat koonneet 46 kotimaista kappaletta moninaisuudesta. Kappaleet voi valita lapsen ikätasoa ajatellen. <https://seta.fi/2012/12/05/46-kotimaista-kappaletta-moninaisuudesta/>

5.6 maailman ympäristöpäivä

Yhdessä voidaan puhua kierrättämisestä, roskaamisesta ja ympäristöstä.

Kuvataide: Piirtäkää tai maalatkaa luontokuva ja liimatkaa siihen pieniä paperitolloja, ruuveja tms. roskaksi. Tai tehkää omat ei roskaamista ja kierrätys kyltit ja kiinnittäkää esille esim. seinille tai kierrätyspisteille (pahvinkeräys yms.)

Draama: Tehkää vierailu kierrätyskeskukseen tai kutsukaa roskapoliisi käymään. [\(https://www.vantaanenergia.fi/roskattominkaupunki/\)](https://www.vantaanenergia.fi/roskattominkaupunki/) Tämän jälkeen jokainen lapsi voi vuorollaan olla päivä aikana roskapoliisi

ja auttaa muita kierrättämään. Laittakaa esille useampi roskis (paperi, pahvi yms.), jotta lapset pääsevät kunnolla kierrättämään.

Liikunta ja tanssi: Menkää ulos keräämään roskia. Voitte tehdä, vaikka retken lähimetsään ja kerätkää sieltä kaikki roskat.

Musiikki: Musiikkia roskista! Tehkää soittimia kierrätysmateriaaleista. Esimerkiksi maitopurkista saa rytmisoittimen. Putsaa ja kuivata maitotölkki. Laita tölkin sisään esim. kuivaa makaronia ja teippaa kiinni. Soitin on helppo valmistaa pienenkin lapsen kanssa ja varsinkin purkin koristelu sopii kaiken ikäisille.

8.6 maailman merien päivä

Kuvataide: Askarrelkaa oma akvaario. Akvaarion voi tehdä, vaikka pahvilaatikosta. Keskustelkaa mitä eläimiä löytyy merestä ja valitkaa mitkä pääsevät teidän akvaarioonne. Voitte myös maalata omia merimaailmoja.

Draama: Tutustukaa aiheeseen. (<https://www.ykliitto.fi/tapahtumat/maailman-merien-paiva?language=sv>) Miettikää yhdessä mitä kaikkea muovista teillä on ympärillänne. Keksikää sitten millä muovin voisi korvata. Onko olemassa jo korvaavaa tuotetta tai käyttäkää mielikuvitusta. Voitte tutustua myös meren asukkeihin. Lapset voivat esittää ja pukeutua lempi kaloikseen.

Liikunta ja tanssi: Vesileikki päivä! Sään mukaan olkaa ulkona. Miltä näyttää puhdas vesi ja miltä näyttää likainen vesi. Haluatko uida mieluimmin puhtaassa vedessä vai vedessä, jossa kelluu roskia?

Musiikki: Merellinen äänimaisema. Millaisia ääniä kuuluu vedessä? Pitävätkö kalat ääntä? Netistä löytyy myös inspiraatioksi aaltojen

ääniä. Suosittelen myös Camille Saint-Saëns - Aquarium. Lapset voivat kertoa, mitä kyseinen kappale tuo mieleen.

6.7 Runon ja suven päivä, Eino Leinon päivä

Kuvataide: Menkää ulos tekemään taidetta. Löytyykö ulkoa jotain millä voisitte tehdä taidetta? Voitte ottaa myös paperit ja liidut ulos ja inspiroitua Suomen kesästä.

Draama: Runonlausuntaa. Lukekaa Eino Leinon runoja ja miettikää yhdessä mitä runo tarkoitti. Ymmärsittekö kaiken mitä runossa sanottiin? Oliko vieraita sanoja, jota ei enää käytetä? Tehkää omia runoja. Laulu onnesta

*”Kell’ onni on, se onnen kätkeköön,
kell’ aarre on, se aarten peittäköön,
ja olkoon onnellinen onnestaan
ja rikas riemustansa yksin vaan.*

*Ei onni kärsi katseit’ ihmisten.
Kell’ onni on, se käyköön korpehen
ja eläköhön hiljaa, hiljaa vaan
ja hiljaa iloitkohon onnestaan.”*

Liikunta ja tanssi: Liikuntaa ulkona. Ruutu- ja naruhyppelyä. Nauttikaa kesästä ja lämmöstä. Laittakaa ulkona musiikki soimaan ja antakaa tanssijalan viedä.

Musiikki: Vesa-Matti Loirilta löytyy albumi, joka koostuu Eino Leinon runoista. Voitte kuunnella levyä esimerkiksi rentoutuessa tai taustamusiikkina ruokaillessa.

30.7 Kansainvälinen ystävyyspäivä

Kuvataide: Ystäväketju: jokainen askartelee itsensä joko pienemmässä mittakaavassa tai piirtäkää ääriviivat oikeassa koossa. Sen jälkeen hahmot kiinnitetään käsistä ketjuksi seinälle. Myös aikuiset mukaan ystävyystyöhön. Jos lapsia on yksi tai tilaa on vähän, voidaan myös piirtää kuva omista ystävistä tai jos lapsi mieluiten piirtää vaikka lempi ohjelmansa ystävykset.

Draama: Puhukaa lasten kanssa, millainen on hyvä/huono ystävä. Kokeilkaa näytellä kiukkuista, ujoa, ystävällistä, yksinäistä ja sitä miten ollaan kaikkien kanssa. Keksikää yhdessä uusi, oma leikki, jossa kaikki voivat olla mukana.

Liikunta ja tanssi: Opetelkaa piiritansseja, joissa kaikki pääsevät mukaan tai pelatkaa joukkuepelejä tai pihaleikkejä, joissa tehdään yhdessä ja mieluiten yhteistyötä (esim. Vinkki tai hipat, joissa pelastetaan)

Musiikki: Laulu ja soitto duoja! Voitte käsitellä mitä duoja on tai on ollut. Voitte sitten pareittain harjoitella jonkun laulun ja laulaa/soittaa sen.

Linkkejä ja paikkoja, johon kannattaa tutustua

- Lastenkulttuurikeskus Toteemi
- Lastenkulttuurikeskus Pessi
- Lastenkulttuurikeskukset kartalla:
<https://www.lastenkulttuuri.fi/lastenkulttuurikeskukset/kartta/>
- Vantaan kirjastot järjestävät mm. avoimia ja yksityisiä satutunteja ja esittelevät kirjastoa
- [http://www.helmet.fi/fi-FI/Lapset/Koulu_ja_paivakoti/Palvelut_paivakodeille\(27091\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Lapset/Koulu_ja_paivakoti/Palvelut_paivakodeille(27091))
- Vantaan taide museo Artsi järjestää päiväkotiryhmille opastuksia sekä monipuolista työpajatoimintaa.
<http://www.artsimuseo.com/#etusivu-artsi>
- <https://leikkipankki.xn--leikkipiv-12ac.fi/haku>
(Leikkipankista löydät leikkejä ja vinkkejä hauskaan yhdessäoloon kaikenikäisille)
- http://www.vantaa.fi/vapaa-aika/kulttuuri/lapset_ja_nuoret/kouluille_ja_paivakodeille
(Vantaan sivuilta löytyy ajankohtaisia tapahtumia)
- <https://www.lastenkulttuuri.fi/> (Sivustolta löytyvät alan ajankohtaisimmat tiedot ja tapahtumat)
- <http://stadissa.fi/> (sivulle on koottu tapahtumia lapsille ja perheille)
- <http://lastenlaulut.com/> (sivulle on koottu lauluja ja loruja)
- erilaiset blogit (esim.
<http://sydamestasormenpaihin.blogspot.com/>)
- <https://fi.pinterest.com/> (pinterrestistä löytyy paljon vinkkejä ja inspiraatiota erilaisiin asioihin kuten askarteluun)

Lapsen valmiudet luoviin menetelmiin

	Motoriset taidot	Kielen kehitys	Itsesäätely	Sosiaaliset taidot
1-2 vuotta	seisoo, kävelee, juoksee, potkii, työntää ja heittää. Pinoaa 1-3 palikkaa, raapustaa kynällä	Tuntee oman nimensä, ymmärtää noin 50 sanaa, käyttää eleitä ilmaisun tukena	Itsesäätelykyvyn tärkein vaihe alkaa	nauttii muiden seurasta, vuorovaikutus enemmän fyysistä kuin sanallista
2-3 vuotta	Tasajalka hyppely, liukumäen lasku, varpailla kävely, kiipeily. Muovailee, pitää kynää kädessä, piirtää, suurien helmien pujottelu, isoilla palikoilla rakentelu	Yksittäisiä sanoja ja lyhyitä lauseita, puhe takeltelevaa, sanavarasto kasvaa,	itsesäätelytaidot vasta aluillaan, Oppii ei-sanana ja tietää mitä ei saa tehdä, uhmakausi, jolla harjoitellaan oman tahdon ilmaisua ja säätelyä	Kokonaistilanteiden hahmottaminen vaikeaa, ei näe asiaa toisen kannalta, vuorovaikutus edelleen fyysistä
3-4 vuotta	Käsillä riippumien, vauhdin otto keinussa, takaperin ja sivuttain kävely. Saksien käyttö, liimaaminen, palapelin tekeminen, pienien helmien pujottelu lankaan	lähes sujuvaa puhetta, vuorotellen puhuminen, lapsi nauttii loruista,	toiminnan ohjaus puheen avulla, ohjatusti toimiminen n. 30 min	vuoron odottaminen ja jakaminen vaikeaa, kaipaa toista lasta leikkiin mukaan.
4-5 vuotta	taaksepäin hyppely, laukkaamisen, puomilla kävely, pallon kiinniottaminen. Teippaaminen, suoraan leikkaaminen, legoilla hahmojen tekeminen	lapsi puhuu ja kyselee paljon,	uhmaikä laantuu, itsenäinen persoona, toiminnan suunnittelu etukäteen, mielenkiintoiseen työhön keskittyminen,	Itsekeskeisyys vähenee, itsensä vertailu toisiin lapsiin, muiden huomioiminen helpompaa, ystävyyssuhteet vakiintuneempia, neuvottelu ja jousto onnistuu
5-6 vuotta	Painavien esineiden kantaminen, narulla hyppely, uiminen, hiihto, luistelu, pyörällä ajaminen apupyörien kanssa. Teroittimen, nitojan, pyyhekumin ja klemmarin käyttö,	kiinnostus numeroihin ja kirjaimiin, asioiden vertailu ja lajittelu, omaksuu vuorovaikutuksen perustaidot	itsesäätely kehittynyt jonkin verran. Kykenee toimimaan taitavasti. Tahdonalainen tarkkaavaisuus ja toiminnan ohjaus kehittyä	Ymmärtää hyvin sosiaalisia tilanteita ja ilmaisee omia mielipiteitään, leikkii ja harrastaa enemmän kavereiden kanssa, noudattaa annettuja ja yhdessä sovittuja sääntöjä, omaksuu suuren määrän arvoja ja asenteita läheisiltä aikuisilta

Vuosikalenteri malli

Joulukuu

Tammikuu

maaliskuu

maaliskuu

Huhtikuu

Toukokuu

Kesäkuu

Heinäkuu

Elokuu

Syyskuu

Lokakuu

Marraskuu

8.12 Jean Sibeliuksen päivä,
suomalaisen musiikin päivä

16.11 Kansainvälinen
Suvaitsevaisuuden päivä

20.11 Kansainvälinen lastenpäivä

13.12 Lucian päivä

J.L. Runebergin päivä 5.2

Ystävänpäivä 14.2

Kalevalanpäivä 28.2

3.3 maailman luontopäivä

19.3 Tasa-arvonpäivä

21.3 Maailman runoudenpäivä

2.4 Kansainvälinen lastenkirjapäivä

6.4 Kansainvälinen urheilun ja kehityksen päivä

21.5 Kansainvälinen
kulttuurisen
monimuotoisuuden päivä

1.5 Vappu

18.5 Kansainvälinen Museo päivä

20.6 maailman pakolaispäivä

6.7 Runon ja suven
päivä, Eino Leinin päivä

Juhannus

4.10 Maailman eläintenpäivä

18.10 Satupäivä

31.10 Halloween/pyhänmiestenpäivä